

Arbejdskraft til Midtjylland i Vækst

Et perspektiv på det offentlige som rammebetingelse

Lars Goldschmidt

Fremtidens virksomheder har brug for dygtige medarbejdere på alle poster uanset uddannelseslængde.

Det offentlige er vigtige aktører i tilvejebringelsen af adgangen til kvalificeret arbejdskraft. Som udbyder af uddannelser af høj kvalitet. Som arbejdsgiver, der sikrer deres egne medarbejderes fortsatte kompetenceudvikling. Med vejledning til job og uddannelse i jobcentre etc.

Der er behov for at skabe et helhedsbillede af det offentliges virkemidler og et stærkt samarbejde med erhvervslivet om optimal brug af disse.

Disposition

- Min synsvinkel
- Kan man sige noget fornuftigt om fremtiden?
- Hvad og hvem lever vi af
- Det offentlige som rammebetingelse
- En helhedsorienteret sammensværgelse

Mit observationspunkt

- Blandet offentlig privat baggrund
 - Danmarks Tekniske Universitet, Copenhagen Business School
 - Energistyrelsen, Miljøstyrelsen, Arbejdsmarkedsstyrelsen
 - Mærsk Olie og Gas AS,
 - Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Foreningen af Rådgivende Ingeniører
 - Goldschmidt Rise and Shine I/S
 - Diverse bestyrelser
- **Konkurrencekraft, kompetencebehov**
- **Miljø- og energipolitik**
- **Ordentlighed og værdiskabelse**

Fremtiden?

Det er svært at spå – især om fremtiden

Storm P.

- Kan man forudsige fremtiden? Ja i nogen grad!
 - Globale megatrends
 - Fremtiden eksisterer i dag – ujævnt fordelt
 - Stabilitet i kompetencebilledet
- Kan man forberede sig på fremtiden? Ja i høj grad
 - Kompetent, slank, robust og adræt
 - Overblik over egen betydning og handlemuligheder
 - Sammensværgelse/alliancer

Megatrends

- De globale forandringsdagsordner forsvinder ikke igen
 - Urbanisering – flere skal bo i store byer
 - Aldring – større andel af + 70 i befolkningen
 - Knappe ressourcer – nødvendiggør stadig større ressourceeffektivitet
 - Klimaforandringerne – skaber behov for andre måder at forbruge og producere energi på
 - Markedsbalancerne skifter – skaber nye kunder med andre preferancer
 - Voldsom global vækst i viden – gør det muligt at skabe nye produkter og services - eksempelvis inden for sundhed
 - Voldsom global kompetenceproduktion – skærper konkurrencen
- De globale forandringsdagsordner skaber grænseløst marked for nye produkter og serviceydelser og afliver de gamle
- Forny eller forsvind

Fremtiden er her allerede – men ujævnt fordelt

- Der går lang tid fra første ide eller forskningsmæssige gennembrud til at der kommer helt nye produkter på markedet.
- Vi kan se potentialerne i en række af de nye teknologier mm, der allerede findes
- Nogle samfund er langt foran andre i udvikling
- ”Børnene er født”

Generiske kompetencer har lang holdbarhed

- De generiske kompetencer
 - Kvantitativ begribelse af verden.
 - Forskel på Million og Milliard
 - Kubik meter og kubik kilometer
 - Modelforståelse og bygning
 - Den fysiske verden i og udenfor dig selv
 - Kommunikation, Kulturforståelse, Kildekritik
 - Etik, Social interaktion, Demokrati
- De specifikke fremtrædelsesformer ændrer sig meget
 - Det politiske verdensbillede
 - Teknologier
 - Mode

Hvad skal vi leve af?

- Vi lever af at skabe oplevet værdi for andre mennesker over hele verden i samarbejde med mennesker, der er forskellige fra os selv, i konkurrence med dygtige mennesker fra hele verden, på basis af viden fra hele verden
- I vidensamfundet skaber viden værdi når den møder kunden i en for kunden anvendelig fremtrædelsesform
- Arbejdspladser forudsætter konkurrencekraft
- $KK = S * R_b * R_s / O$
- Snedighed, Rammebetingelser, Råstyrke, Omkostninger
- Det globale marked kræver lokal konkurrencekraft
- Sammenhængende dele af værdikæden
- **Forny eller forsvind**

Forny eller bryd sammen

- Stærkt stigende efterspørgsel efter det offentliges ydelser.
 - Demografi
 - Nye behandlingsmetoder
 - Stigende kompetencekrav på arbejdsmarkedet
 - Større betydning af det offentlige som rammebetingelse
 - Skandaler i dagens praksis
- Ikke forventning om tilgang af proportionale ressourcer
 - Større krav end der kan opfyldes – overbestemte systemer
 - Lang historik med effektiviseringer
 - Yderligere potentiale uden radikale nybrud
 - Stærk konkurrence om medarbejdere og faldende arbejdsstyrke
- Potentiale i:
 - ny teknologi og ny viden
 - Ny rollefordeling forvaltning – borger, offentlig - privat
- De professionelle er et omdrejningspunkt

Efterspørgsel efter arbejdskraft

- Dygtige – meget dygtige medarbejdere på alle pladser
- Medarbejdere der kan og vil skabe værdi for andre
- Begejstrede medarbejdere, der gør det, der skal til, i en turbulent virkelighed
- Medarbejdere, der kan forstå og arbejde fornyende i krydsfeltet mellem den sociale og fysiske virkelighed
- Medarbejdere der kan oversætte fra abstrakt ide til konkret service eller produkt – translationskompetence
- Alle fag og uddannelser - men nogle mere end andre
- Markant underskud af teknisk, naturfagligt, og sundhedsfagligt kvalificerede på alle uddannelsesniveauer

Jobkompetencer

- Faglig dybde
- Faglig koblingskompetence
- Faglig applikation
- Problemknusning
- Samarbejde
- Ledelse
- Salg
- Omhu og kvalitetsbevidsthed
- Globalt udsyn og begejstret multikulturel empati

Fornyelseskompetence

- Evnen til at se og opsøge forskelle i behov og muligheder
- Evnen til at søge efter løsninger i et åbent løsningsunivers
- Evnen til at overskride og kombinere på en faglig kompetent måde
- Evnen til at introducere det nye og være fornyer og afviger i en organisation
- Tryghed i kompetencen til at møde nye udfordringer ikke i status quo
- Vildskab og begejstring
- Begejstret multikulturel empati

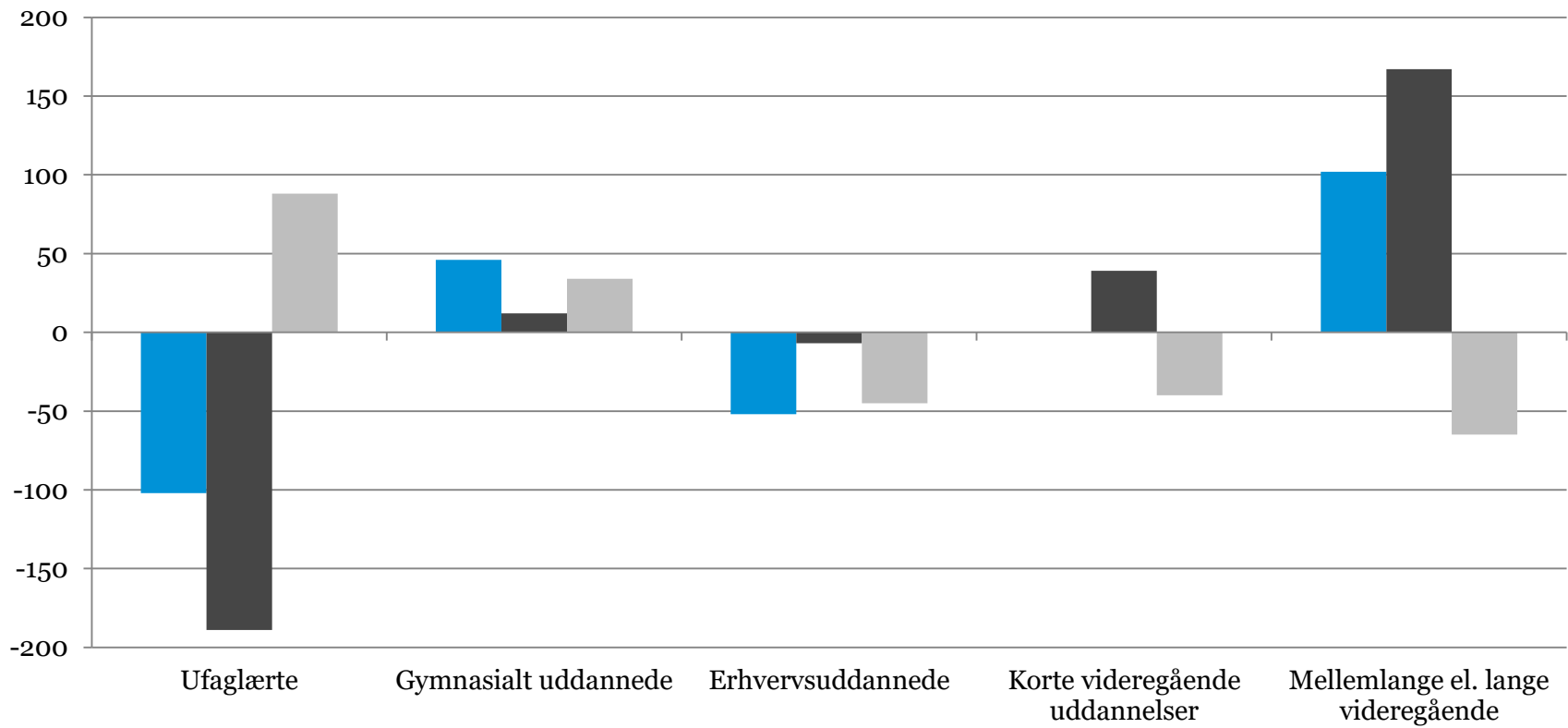
Ubalancer på arbejdsmarkedet 2019

■ Udbud

■ Efterspørgsel

■ Ubalance

1000

Kilde: AE-rådet,

Udbud og efterspørgsel?

- Dårligt match mellem udbud og efterspørgsel på fremtidens arbejdsmarked
 - Ingen efterspørgsel efter svagt kvalificerede ufaglærte – herunder flygtninge
 - Vigende efterspørgsel efter dygtige ufaglærte
 - Vigende efterspørgsel efter svage faglærte
 - Stigende efterspørgsel efter højt kvalificerede faglærte
 - Stigende efterspørgsel efter teoretiskfunderede praktikkere
 - Ingen efterspørgsel efter svagt funderede teoretikere
 - Stigende efterspørgsel efter stærke teoretikere med et anvendelsesperspektiv
 - Mange helt uden uddannelse
 - Mange uden praktisk erfaring
 - Mange der uddanner sig på et niveau hvor de aldrig bliver gode
 - For få med translationskompetence
- 800.000 uden for arbejdsmarkedet!

Skandalen

- **Mange kunne være nået meget længere**
- Skandalen er skabt i det nuværende samspil mellem institutioner, forvaltninger, forældre og det øvrige samfund
- Den danske institutioner 0 – 18 år har i international sammenligning gode ressourcer og kan ikke forvente at de vokser væsentligt
- Der er ingen mulighed for at løse udfordringerne med mere af det samme – alle skal ændre adfærd
- Der er et potentiale i bedre brug af eksisterende viden, teknologi, samarbejdsrelationer og netværk
- Der er brug for et stærkere erhvervslivsengagement

Uddannelsespolitik?

- Alle så dygtige som de kan
- Mere uddannelse er kun et gode, hvis man bliver god
- Translationskompetence er undervurderet i uddannelseskulturen
- Evnen til at gå op i og begejstres for det man gør er af meget stor værdi
- Fokus og intensitet afgørende for at skabe det betydende nye
- Uddannelsessektorens forandringsmodstand er medvirkende til at producere mindre fornyelsesorienterede unge
- Fælles campi mellem alle ungdomsuddannelser
- Effektive omvalg
- Erhvervsfaglige kompetencer til studenter

Det lokale offentliges rolle

- Udbyder af uddannelser og vejledning af høj kvalitet.
 - Folkeskole, UU centre, Åbenskole facilitering
- Politisk aktør for at sikre adgang til ungdomsuddannelser og videregående uddannelse i lokalområdet
 - Campusdannelser
- Bolig og erhvervspolitik
- Arbejdsgiver, der sikrer deres egne medarbejders fortsatte kompetenceudvikling
-
- Udbyder af opgaver i licitation
 - Krævende kritisk indkøber, Uddannelsesklausuler

Fælles udfordringer

- Alle til grænsen af deres potentiale
- Uddannelse og viden på den politiske investeringsdagsorden
- Uddannelseskvalitet på institutionernes dagsorden
- Forskning i områder med erhvervsmæssigt potentiale
 - Samfundsmæssig efterspørgsel
 - Forskningsmæssig tyngde
 - Erhvervsliv der kan anvende resultaterne
- Ingen efterspørgsel efter svagt kvalificerede ufaglærte – herunder flygtninge

Uddannelsesparat?

- Det kræver en kombination af faglige og sociale forudsætninger, at være klar til at kaste sig over en uddannelse.
- De faglige er evnen til at kunne tilegne sig de centrale fagligheder i den uddannelse, man ønsker, og et niveau i fagene der sikrer, at man ikke får for mange nederlag fra starten
- De sociale forudsætninger er en mere blandet vifte.
 - Det elementære at kunne møde forberedt, udsovet, mæt, ubevæbnet og ædru
 - De mere komplekse at kunne fokusere, arbejde under modstand og begejstre og begejstres i den sammenhæng man indtræder i selvom studiet bliver et lidt andet end det man drømte om.

Stærkere virksomhedsindsats

- Der gøres rigtig meget ca. 70.000 i praktik
- Der vil mangle 32.000 faglærte i 2020
- 10.000 flere i praktik hvert år
- Anvendelsesorientering kræver viden om anvendelserne
- Opbakning til erhvervslivet kræver viden om erhvervslivet

Sammensværgelsen

- DI's erhvervsklimaundersøgelse –
 - Samtale
 - Infrastruktur
 - Uddannelse

Dannelse til livsduelighed

Et erhvervsperspektiv på livskompetencer

Lars Goldschmidt

Disposition

- Min baggrund
- Vi lever af at have betydning for og skabe værdi for andre
- Udvikling i arbejdsfunktionerne. Viden, digitalisering og robotisering
- Generiske kompetencer?
- Efterspørgsel efter arbejdskraft
- De (nye) professionelle